

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiae Venusinae, ac deinde Aesinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1706

Deputationis Cursoris, sive Bajuli Formula XVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62406)

prudentialibus respectibus hac facultate uti nolunt, brachiumque sæculare implorant in subsidium, non autem necessitate, ut inquit Sperell. & Ciarlin. *loc. cit.* quorum primus laudat ad evitanda inconvenientia, quod Episcopus carens lectionibus, deputet suis litteris Patentibus unum, vel plures satellites Curia Laicæ, prout ipse ita sæpè practicasse testatur in dicta *decif. 124. num. 67.*

3. **ONERIBUS, ET PRIVILEGIIS.** Barocellus Curia Episcopi, quod teneatur stare Syndicatui, & gaudeat privilegio Fori, dicit Nicol. in *fisc. verb. Barisellus n. 1. & 2.* & quo ad Forum ita declaravit *Sacr. Congreg. Immunitatis in Narnien. 28. Julii 1648.* Et quod occidens, vel offendens Birruarios Curia Ecclesiasticæ ratione officii puniri debeat privativè ab eadem Curia, censuit eadem *Sacr. Congreg. Immunit. in Verulana 8. Julii 1692.* quam refert Zaul. *observ. ad Statut. Faen. tom. 1. lib. 4. rubr. 50. post num. 18.* & idem dicas quando Barocellus esset offensor, *Sacr. Congreg. Immunit. in Narnien. 28. Julii 1648.*

4. **RECOGNOScant.** Bariselli cognitio præsumitur ex deductis apud Panimoll. *decif. 75. num. 28.* non autem particularium militum Curia, qui in dies mutantur; nisi satellites gerent in-

signia in loco portari solita, Panimoll. *ibid. num. 29.*

Deputationis Cursoris five Bajuli, five Nuncii.

FORMULA I.

SUMMARIUM.

- 1 *Cursores, & Bajuli Curia Secularis tenentur requisiti exequi mandata Curia Episcopi absque alia licentia Judicis Laici, aliàs puniri possunt.*
- 2 *Nuncius, five Bajulus electus à Judice præsumitur talis, sit in possessione exercendi officium, licet de deputatione non constet, secus in Nuncio electo ab Univeritate.*
- 3 *Nuncius five Cursor, five Bajulus, an teneatur juramentum præstare de fideliter exercendo?*
- 4 *Gaudet privilegio Fori.*
- 5 *Satellites non debent fungi officio Cursoris.*
- 6 *Officium Cursoris non inducit infamæ maculam, neque irregularitatem.*
- 7 *Cursores diversimodè nuncupantur.*

N. Episcopus N.

Dilecto N.

Providere volentes Curiam nostram Episcopalem de idoneo Curfore, five Bajulo, qui fidelitate, & assiduitate, commissa sibi adimpleat, Te de cuius diligentia, & fidelitate simul confidimus, in publicum Curforem, Bajulum, five Nuncium nostri Tribunalis tenore præsentium ad nostrum beneplacitum eligimus, constituimus, & deputamus cum oneribus, privilegiis, emolumentis solitis, & consuetis. Dantes tibi omnem facultatem necessariam, & opportunam, *Officium Cursoris*, five Bajuli exercendi in tota nostra Diocesi quoties fueris requisitus, hortantes Te in Domino, ut officium tuum exerceas fidelitate plena. Mandantes omnibus, ut Te in talem recognoscant, & recipiant sub pœnis &c. In quorum &c. Datum &c.

N. Episcopus N.

Loco ✠ Sigilli.

Monacelli Form. Pars I.

N. Cancellarius Episcopalis.

C 3

A.D.

ADNOTATIONES.

1. **PROVIDERE.** Curia Episcopalis quando non habet proprium Cursores, sive Bajulum, uti poterit Cursoribus Curiae Laicae absque alia licentia Judicis Laici, sive Gubernatoris, aut Civitatis; & si renunt citationes, & mandata exequi, eos etiam censuris compellere, ut respondit *Sacr. Congreg. Immunit. in Narnien. 23. Junii 1648. l.4. Decr. fol. 53. à tergo.*
2. **ELIGIMUS, ET DEPUTAMUS.** Cursores, & publici Nuncii regulariter eliguntur, & deputantur à Judice; Si verò electio vigore statuti fieri contingat à Prioribus, & Magistratu loci, debet constare de deputatione, ut illis credatur, ad differentiam Nuncii, sive Bajuli à Judice electi, qui praesumitur talis quoties constat de commissione citationis, vel quod sit in possessione officium exercendi, quamvis de deputatione non doceatur, ut per doctrinam Bart. in *Extravag. ad reprimendam n. 5.* tenet Tusch. *litt. N. conclus. 154. n. 1. & 2. & conclus. seq.* ubi enumerat casus, in quibus Nuncio credendum sit.
3. **CUM ONERIBUS.** Aliqui tenent, quod Nuncius, sive Bajulus antequam incipiat officium exercere, debeat juramentum praestare de fideliter exercendo, & stare Syndicativi: Alii verò

putant, quod possit validè officium exercere etiam juramento non praestito, quos refert Tusch. *dicta litt. N. conclus. 154. n. 4. Nic. in fosc. verb. Barisellus n. 2. Ubert. de cit. tom. 3. c. 12. n. 361. in fin.* & hoc ultimum frequentius in praxi servatur.

4. **PRIVILEGIIS.** Nemo quod viderim negat, quod Nuncius, sive Cursor Curiae Episcopalis non gaudeat privilegio Fori, cum sit officium necessarium pro regimine Tribunalis, Nicol. *lucubr. Can. lib. 5. tit. 39. n. 109. ampliat. 5. Sacr. Congr. Immunit. in Cathacen. 27. Januarii 1643. lib. 3. Decr. fol. 194. à tergo.*

5. **OFFICIUM CURSORIS.** Satellites non possunt, neque debent exercere officium Cursoris, sed citationes, & intimationes per fidele, & publicum Bajulum ab Ordinario electum exequi, & intimari debent, sic respondit *Sacr. Congr. Episc. in Civitatis Castellii 14. Aprilis 1615. ad quintum dubium.*

6. Officium Cursoris non inducere infamiae maculam, neque irregularitatem, quae indigeat dispensatione, si loquamur de eo, qui satellites in capturis non adjuvat, ut late probat Sperell. *dec. 77. per tot.*

7. Nomina Cursorum varia sunt secundum locorum denominationem, ut observat Zacc. *de salar. quæst. 79. n. 1.* In Regno enim Neapolis non Cursores non Nuncii, non Bajuli, sed servientes nuncupantur.

TITULUS II.

De erectione, unione, collatione, & resignatione Beneficiorum.

Erectionis Beneficii cum reservatione juris patronatus.

FORMULA I.

SUMMARIUM.

1. Beneficium debet erigi decreto, & auctoritate Episcopi.

2. Praelatus inferior Episcopo, qui jura Episcopalia non habet, Beneficia non erigit.

3. Beneficium Ecclesiasticum erigi non potest, nisi ad Altare, dote constituta. Beneficium indotatum dicitur Beneficium de pratica, ibid.

4. Beneficii dos debet constitui nominatim hoc nomine.

5. Be-